

«Το ερωτευμένο σύννεφο», Ναζίμ Χικμέτ. Ελληνικές μεταφράσεις: συγκλίσεις και αποκλίσεις με σημείο αναφοράς το πρωτότυπο κείμενο

Καλλιόπη Παπαγιαννίδου

(Ιστορικός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια του Τμήματος Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών του Δ.Π.Θ.)

Εισαγωγή

Η Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου γράφει ότι η ιστορία της λογοτεχνικής μετάφρασης είναι, μεταξύ άλλων, μία διηνεκής συζήτηση γύρω από το ζήτημα της πιστότητας των μεταφράσεων κειμένων σε σχέση με το πρωτότυπο. Πόσο η μετάφραση μπορεί να αποδώσει το πρωτότυπο; Σε ποιο βαθμό η μετάφραση πρέπει να ακολουθεί πιστά τις λέξεις, τα νοήματα και το ύφος του πρωτότυπου; Η μετάφραση πρέπει, εντέλει, να έχει την αισθητική αρτιότητα ενός πρωτότυπου έργου και ως τέτοιο να διαβάζεται, έστω χάρη σε ελευθερίες που θα πάρει ο μεταφραστής¹;

Πιστότητα και ελευθερία -ελευθερία της νοηματικής ανάπλασης και, στην υπηρεσία, πιστότητα στη λέξη του πρωτότυπου- είναι οι παραδοσιακές έννοιες σε κάθε συζήτηση σχετικά με τη μετάφραση².

Το πρόβλημα της μεταφρασσιμότητας απασχόλησε τους συγγραφείς και τους στοχαστές παράλληλα με εκείνο της πιστότητας της μετάφρασης. Βεβαίως κάθε εποχή υιοθέτησε τη δική της κυρίαρχη θέση, πρόβαλε τις δικές της ανάγκες και επέβαλε τις δικές της κυρώσεις³.

Ο David Connolly διαπιστώνει ότι αυτό που τονίζεται συνεχώς από τους μεταφραστές, ανεξάρτητα από τη συγκεκριμένη, κάθε φορά, προσέγγιση ή μεθοδολογία, είναι η ανάγκη για συνεχή επεξεργασία και επανεκτίμηση του μεταφραστικού κειμένου, έτσι ώστε να αντιστοιχεί όσο το δυνατόν περισσότερο, και σε όλα τα επίπεδα (σημασιολογικό, υφολογικό, πραγματολογικό), στο πρωτότυπο κείμενο⁴.

Ο Alberto Manguel υποστηρίζει ότι οποιαδήποτε μετάφραση, για να είναι πετυχημένη, είναι αναγκαστικά διαφορετική από το πρωτότυπο, αφού προϋποθέτει πως το πρωτότυπο κείμενο είναι κάτι το ήδη χωνεμένο, απελευθερωμένο από την εύθραυστη αμφισημία του, ερμηνευμένο. Η αθωότητα που χάνεται μετά την πρώτη ανάγνωση αποκαθίσταται στη μετάφραση με άλλη μορφή, αφού ο αναγνώστης μια ακόμα φορά

¹ Αμπατζοπούλου, Φρ. (2000). *Η γραφή και η βάσανος. Ζητήματα λογοτεχνικής αναπαράστασης*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη, σελ. 31.

² Benjamin, W. (1999). *Δοκίμια φιλοσοφίας της γλώσσας* (Φ. Τερζάκης, Μετάφ.). Αθήνα: Νήσος, σσ. 59-78. Ανακτήθηκε 20 Φεβρουαρίου, 2012 από <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/translation/05.html>

³ Αμπατζοπούλου, Φρ. ό.π., σελ. 32.

⁴ Connolly, D. (1998). Λογοτεχνική μετάφραση: σε τι χρησιμεύει η θεωρία; Στο Α. Λούδη (Φιλ. Επιμ.), Πρακτικά Ημερίδας, *Η Γλώσσα της Λογοτεχνίας και η Γλώσσα της Μετάφρασης*, 24 Μαΐου 1997 (σσ. 13-23). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Ανακτήθηκε 20 Φεβρουαρίου, 2012 από <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/translation/07.html>

αντικρίξει ένα καινούριο κείμενο και το συνακόλουθο μυστήριό του. Αυτό είναι το αναπόφευκτο παράδοξο της μετάφρασης. Συνάμα είναι και ο πλούτος της⁵.

Όταν διαβάζουμε ένα κείμενο στη δική μας γλώσσα, το ίδιο το κείμενο γίνεται εμπόδιο. Μπορούμε να εμβαθύνουμε σε αυτό ως εκεί που μας επιτρέπουν οι λέξεις του, λαμβάνοντας υπόψη όλους τους πιθανούς ορισμούς τους· μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ως υποβοηθήματα άλλα κείμενα που θα το καθρεφτίσουν σαν σε μια αίθουσα καθρεφτών· μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα άλλο, κριτικό κείμενο που θα προεκτείνει και θα δια φωτίσει αυτό που διαβάζουμε· αλλά δεν μπορούμε να ξεφύγουμε από το γεγονός ότι η γλώσσα του είναι το σύνορο του σύμπαντός μας. Η μετάφραση προτείνει ένα είδος παράλληλου σύμπαντος, έναν άλλο χώρο και έναν άλλο χρόνο όπου το κείμενο αποκαλύπτει ποικίλα, αφάνταστα πιθανά νοήματα. Για τούτα τα νοήματα ωστόσο δεν υπάρχουν λέξεις, αφού υπάρχουν μόνο σ' εκείνη τη διαισθητική χώρα του φανταστικού ανάμεσα στη γλώσσα του πρωτότυπου και στη γλώσσα του μεταφραστή⁶.

Σύμφωνα με την Ελένη Σελλά - Μάξη η μετάφραση, ως εμπειρία και πρακτική μεταφέρει μία *suī generis*/πρωτότυπη γνώση, τόσο ως προς τα γλωσσικά συστήματα όσο και προς τους πολιτισμούς. Αυτή την πρωτότυπη γνώση θα πρέπει να τη συγκρίνει κανείς με την ήδη υπάρχουσα και με τις νοοτροπίες τις σχετικές με τους ποικίλους τομείς δραστηριοτήτων της γλώσσας - στόχου. Υπ' αυτή την έννοια η μετάφραση λογίζεται ως αντικείμενο γνώσης, ως απαρχή ιδεών και πηγή πληροφοριών⁷.

Στην παρούσα εργασία επιχειρείται ο εντοπισμός των σημείων σύγκλισης και απόκλισης των ελληνικών λογοτεχνικών μεταφράσεων α) Εκδόσεις Ύψιλον / Βιβλία και β) Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή με σημείο αναφοράς το πρωτότυπο τουρκικό κείμενο «SEVDALI BULUT» του Nâzım Hikmet. Λόγω περιορισμού όμως στον αριθμό των προς δημοσίευση σελίδων στην υποβαλλόμενη παρουσιάζονται ενδεικτικά κάποια παραδείγματα από τα εντοπισθέντα σημεία.

Λίγα λόγια για τον Nâzım Hikmet (Ran)

(15 Ιανουαρίου 1902, Θεσσαλονίκη - 3 Ιουνίου 1963, Μόσχα)

A. Βιογραφία

Ο Ναζίμ Χικμέτ γεννήθηκε στις 20 Νοεμβρίου 1901 στη Θεσσαλονίκη, αλλά οι γονείς του ανέφεραν ως ημερομηνία γέννησής του την 15^η Ιανουαρίου 1902, για να μη φαίνεται μεγαλύτερος κατά σαράντα μέρες. Ο πατέρας του Χικμέτ Μπέη (Hikmet Bey) αποφοίτησε από το Λύκειο Γκαλατάσαραι (Galatasaray Lisesi), ασχολήθηκε με το εμπόριο και τελικά κατέληξε υπάλληλος στο υπουργείο εξωτερικών. Η μητέρα του Τζελλιέ Χανίμ (Celile Hanım) ήταν κόρη του γλωσσολόγου εκπαιδευτικού Ενβέρ πασά (Enver Paşa), μιλούσε γαλλικά, έπαιζε πιάνο και ζωγράφιζε τόσο καλά σε βαθμό να τη

⁵ Manguel, A. (1997). *Η ιστορία της ανάγνωσης* (Α. Καλοβυρνάς, Μετάφ.). Αθήνα: Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη, σσ. 430-432.

⁶ Manguel, A. (1997). *ό.π.*, σσ. 434-435.

⁷ Σελλά - Μάξη, Ε. (1996). Η μετάφραση ως μέσον υποστήριξης των «ασθενών» γλωσσών. Στο Α.-Φ. Χριστίδης (Επιστ. Επιμ.), *Πρακτικά Ημερίδας, «Ισχυρές» και «Ασθενείς» γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού*, 25 Απριλίου 1996 (σσ. 225-236). Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Ανακτήθηκε 20 Φεβρουαρίου, 2012 από <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/translation/21.html>

θεωρούν ζωγράφο. Ο Χικμέτ ανήκε σε μεγάλο τζάκι. Από την οικογένεια αυτή προέρχονταν ο στρατηγός Αλή Φουάτ Τζεμπέσοϊ (Ali Fuat Cebesoy), ο Μεχμέτ Αλή Αϊμπάρ (Mehmet Ali Aybar), πρόεδρος του Εργατικού Κόμματος και αργότερα ιδρυτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος, επίσης ο Οκτάι Ριφάτ (Oktaı Rifat), από τους μεγαλύτερους ποιητές της Τουρκίας⁸.

Ο Ναζίμ Χικμέτ αποφοίτησε το 1919 από το Λύκειο του Πολεμικού Ναυτικού της Χάλκης και τοποθετήθηκε στο αντιτορπιλικό Χαμιδιέ, ως δόκιμος αξιωματικός καταστρώματος. Επειδή όμως προσβλήθηκε από πλευρίτιδα, απομακρύνθηκε από το στρατό με απόφαση της υγειονομικής επιτροπής (1920)⁹.

Τον Ιανουάριο του 1921, ο Ναζίμ, με τρεις φίλους του, τον Φαρούκ Ναφίζ (Faruk Nafiz), τον Γιουσούφ Ζιγιά (Yusuf Ziya) και τον Βα-Νου πήγαν στην Άγκυρα και από εκεί συνέχισαν τον δρόμο τους, μαζί με τον Βα-Νου, στην Μπολού (Bolu), όπου υπηρέτησαν ως δάσκαλοι. Μετά από λίγο όμως, επειδή αντιμετώπισαν τις αντιδράσεις της κοινωνίας, καθώς και τις επιφυλάξεις της μυστικής υπηρεσίας πληροφοριών, οι δύο φίλοι αποφάσισαν να μεταβούν στη Μόσχα¹⁰.

Το 1921, σε ηλικία 19 ετών, ο Ναζίμ Χικμέτ γράφτηκε στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας, όπου σπούδασε οικονομικά και κοινωνιολογία. Συναντά τον Βλαντιμίρ Μαγιακόφσκι και επηρεάζεται απ' αυτόν. Αμέσως μετά την αποφοίτησή του, τον Οκτώβριο του 1924, επέστρεψε στην Τουρκία μνημένος στον κουμμουνισμό¹¹.

Άρχισε να εργάζεται σε μία εφημερίδα της Σμύρνης. Στη Τουρκία όμως το κεμαλικό κίνημα μισούσε την αριστερή παράταξη και ξεκίνησε διώξεις και συλλήψεις. Έτσι αναγκάστηκε να ξαναφύγει κρυφά για τη Μόσχα. Ο Μαγιακόφσκι τον ξαναμάγευσε και μην αντέχοντας για πολύ να 'ναι μακριά από την πατρίδα, γύρισε κρυφά, χωρίς διαβατήριο. Συνελήφθηκε και εισέπραξε την πρώτη καταδίκη για τα επαναστατικά του φρονήματα. Μπήκε στη φυλακή Hoca (1928). Έπειτα, εγκαταστάθηκε στη Κωνσταντινούπολη και εργάστηκε σε διάφορα περιοδικά, εφημερίδες και σε κινηματογραφικά στούντιο. Εξέδωσε τα πρώτα βιβλία ποίησης και έγραφε συνεχώς (1928-1932)¹².

Λόγω των πολιτικών πεποιθήσεών του και επειδή θεωρήθηκε ηθικός αυτουργός της επανάστασης του Σεΐχη Σαΐτ (Şeyh Said) καταδικάστηκε από διάφορα δικαστήρια – πολιτικά και στρατιωτικά – σε φυλάκιση 61 συνολικά χρόνων. Εξέτισε τα 18 χρόνια της ποινής του αποφυλακίστηκε με τη γενική αμνηστία το 1950 και απεχώρησε από την Τουρκία το 1951. Πέθανε στις 3 Ιουνίου 1963 στη Μόσχα¹³.

⁸ Ιορδάνογλου, Α. (2007). Ο Ναζίμ Χικμέτ. Μεγάλος ποιητής ή «προδότης»; Στο Πρακτικά Επιστημονικών Ημερίδων, *Η Τουρκική Λογοτεχνία. Τούρκοι λογοτέχνες του εικοστού αιώνα. Τούρκοι λογοτέχνες γράφουν και μιλούν για τους Ρωμιούς*, 27 Μαρτίου 2004 και 21 Ιανουαρίου 2006. Αθήνα: Εταιρεία Μελέτης της καθ' ημάς Ανατολής, σελ. 60.

⁹ ό.π., σελ. 61.

¹⁰ ό.π., σελ. 62.

¹¹ ό.π., σσ. 62-63.

¹² Kurdakul, Ş. (5. Baskı 1989). *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi, σελ. 441.

¹³ Αλατζάς, Ι. (2002). *Επιτομή της Τουρκικής Γραμματείας*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας, σελ. 115.

B. Εργογραφία

Κατά το πρώτο μέρος της Λογοτεχνικής Περιόδου της Δημοκρατίας (1923-1939), καθώς η ποίηση διατηρούσε τα βασικά χαρακτηριστικά της και αντικείμενο αυτής αποτελούσαν, κυρίως, θέματα που αφορούσαν το άτομο, ο Ναζίμ Χικμέτ εμφανίστηκε στη λογοτεχνική σκηνή με μία νέα αισθητική που απέρριπτε όλους τους γνωστούς τύπους του ποιητικού λόγου και ταυτόχρονα αναφερόταν στα προβλήματα της κοινωνίας. Το είδος αυτό επηρέασε πάρα πολύ την τουρκική ποίηση, καταργήθηκε το ποιητικό μέτρο των συλλαβών, που είχε γίνει αποδεκτό μετά από έντονες και συνεχείς συζητήσεις στα χρόνια της ανακήρυξης του δεύτερου συντάγματος (1908), και τη θέση του πήρε ο «ελεύθερος ποιητικός λόγος»¹⁴.

Ο Ναζίμ Χικμέτ θεωρείται η άλλη φωνή στο χώρο της ποίησης. Στα ποιήματά του εναποθέτει μια πολύ δυνατή κοινωνική ιδεολογία και έτσι αποκτά μια επιρροή. Για λόγους πολιτικούς και εξαιτίας των εκδοτικών απαγορεύσεων, το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού διακόπτεται συχνά. Το ενδιαφέρον για τα ποιήματά του επανέρχεται μετά τη δεκαετία του 1965. Η απήχυσή τους στην Ελλάδα ήταν μεγάλη. Τα έργα του χωρίζονται σε δύο ομοταξίες. Στα πριν και στα μετά τον θάνατό του¹⁵.

- Τα πριν: *Jokond ile Si-ya-u* (Σι-α-ου και Τζοκόντα, ποιήματα, 1929)· *Varan Üç* (Εγγίζοντες τρεις, ποιήματα, 1930)· *Sesini Kaybeden Şehir* (Η πόλη που έχασε τη φωνή της, ποιήματα, 1931)· *Benerci Kendini Niçin Öldürdü* (Γιατί αυτοκτόνησε ο Μπενερτζή, ποιήματα, 1932)· *Gece Gelen Telgraf* (Το τηλεγράφημα που ήρθε νύχτα, ποιήματα, 1932)· *Portreler* (Τα πορträίτα, ποιήματα, 1935).

- Τα μετά: *Kurtuluş Savaşı Destanı* (Το έπος του πολέμου της ανεξαρτησίας, ποιήματα, 1965)· *Şu 1941 Yılında* (Κατά το Έτος 1941, 1965)· *Dört Hapishaneden* (Από τις τέσσερις φυλακές ποιήματα, 1966)· *Yeni Şiirler* (Νέα Ποιήματα, 1966)· *Memleketimden İnsan Manzaraları* (Εικόνες Ανθρώπων από τη Χώρα μου, III Βιβλία 1966-67)· *Gurbet Ölümünden Beter* (Η Ξενιτειά Χειρότερη από τον Θάνατο, 1976)· *Herkes Kendi Payına Ölü* (Ο Καθένας Πεθαίνει για Λογαριασμό του, 1977).

Γ. Παρατηρήσεις στο έργο του Nâzım Hikmet από τον Γιάννη Ρίτσο

Το έργο του Ναζίμ Χικμέτ, είναι σημαντικό σε έκταση και ποικίλο: ποίηση, θέατρο, πρόζα, άρθρα, κοινωνικοπολιτικές προσούρες, δημοσιογραφία. Μα πάνω απ' όλα και πρώτα απ' όλα, η ποίηση, ή καλύτερα το τραγούδι, ένα τραγούδι επικολυρικό, σε μια κατ' ευθείαν ανταπόκριση με τα γεγονότα της εποχής του, που του χορήγησαν τη δική του, προσωπική συγκινησιακή ύλη, και που μ' αυτήν έπλασε τη νέα, απλή, λαϊκή μυθολογία του καιρού του¹⁶.

Μα το ξεχωριστό της τέχνης του Χικμέτ, ήταν πως ο ίδιος ο ποιητής βρισκόταν μέσα στο κοινό που τον άκουγε, γι' αυτό και η επωδιακή ρητορική του δεν είναι η «τεχνική» του δημαγωγού, δεν είναι ούτε η συγκαταβατική χρησιμοποίηση «δημοφιλών μέσων» του μοναχικού διανοητή στην αγωνιώδη του ίσως προσπάθεια εκπλήρωσης ενός

¹⁴ Ιορδάνογλου, Α. (2008). *Περίοδοι της Τουρκικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη, σελ. 362.

¹⁵ Αλατζάς, Ι. (2002), ό.π., σελ. 115.

¹⁶ Χικμέτ, Ν. (1998). *Ποιήματα* (Γ. Ρίτσος, Πρόλογος και Απόδοση). Αθήνα: Εκδόσεις Κέδρος, σελ. 9.

κοινωνικού χρέους κι επαφής με τον κόσμο, αλλά η ίδια η αναπνοή της συγκίνησής του, στα μέτρα της συγκίνησης του κοινού, που τον συγκινούσε και τον ίδιον και που ανέβαζε σ' ένα υψηλότερο επίπεδο συνείδησης τη συγκίνηση όλων.¹⁷

Το ερωτευμένο σύννεφο

«SEVDALI BULUT», Nâzım Hikmet

Ελληνικές Μεταφράσεις (Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία, Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή):
συγκλίσεις και αποκλίσεις με σημείο αναφοράς το πρωτότυπο τουρκικό κείμενο

1. Οι Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία κατά τη μετάφραση του πρωτότυπου τουρκικού κειμένου προσθέτουν λέξεις και προτάσεις. Αυτό ισχύει σε μικρότερο βαθμό για τις Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή.

Παραδείγματα:

Yarı Kredi Yayınları: Kuşağından **neyini** çıkardı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Τράβηξε από τη ζώνη του **τη φλογέρα...**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Έβγαλε από το ζουνάρι του **τη μαγική φλογέρα ...**

Yarı Kredi Yayınları: **Çölde** dağlar, ağaçlar yükseldi...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Κι εκεί, σε κείνη την έρημο**, τα δέντρα και τα βουνά..

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή:**Κι αμέσως, σ' αυτή την έρημο** άρχισαν ν' αφηλώνουν...

Yarı Kredi Yayınları: Neyin bir deliğinden kara sakallı, **gaga burunlu**, patlak gözlü bir adam fırladı havaya,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Από τις τρύπες της πετάχτηκε τώρα ένας άνθρωπος με μαύρα γένια, **καμπουρωτή μύτη** και γουρλωτά μάτια·

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Από μία τρύπα της μαγικής φλογέρας πετάχτηκε στον αέρα ένας άνθρωπος με μαύρη γενειάδα, γουρλωμένα μάτια και **γαμψή μύτη σαν του πουλιού.**

Yarı Kredi Yayınları: Derviş bir taş aldı yerden Kara Seyfi'yi nişanlayıp attı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο ντερβίσης **όμως δεν χάνει καιρό**, αρπάζει μία πέτρα από κάτω και του την πετάει.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ο ντερβίσης πήρε μια πέτρα από καταγής, σημάδεψε τον Καρα Σείφι και του την έριξε.

Yarı Kredi Yayınları: **Dala** iyice yerleşti Ayşe kız,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Καλοκάθισε έτσι πάνω **στα κλαδιά της μηλιάς** η Αϊσέ...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Θρονιάστηκε για καλά η Αϊσέ **στο κλαδί της μηλιάς...**

¹⁷ Χικμέτ, Ν. (1998): ό.π., σσ. 12-13.

Yarı Kredi Yayınları: Güller açmıştı, al, sarı, ak, pembe güler, ateş gülleri, kayısı gülleri.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: *Γύρω της* τριαντάφυλλα ανοιγμένα, κόκκινα, κίτρινα, άσπρα, κοκκινωπά, κατακόκκινα τριαντάφυλλα, ό,τι χρώμα ήθελες.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Είχαν ανθίσει οι τριανταφυλλιές. Κόκκινα, κίτρινα, άσπρα τριαντάφυλλα, τριαντάφυλλα στο χρώμα της φωτιάς, στο χρώμα του καΐσιου.

Yarı Kredi Yayınları: Atından inmeden **çitin üstünden** selendi:

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Δεν ξεπεζεύει, μόνο φωνάζει του κοριτσιού:

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Και, χωρίς να κατεβεί από το άλογό του, φώναξε **πάνω από το φράχτη του κήπου:**

Yarı Kredi Yayınları: Kara Seyfi **sözünü** bitiremedi, beygiri bir kişnedi,

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Μα προτού τελειώσει **τον λόγο του...**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Προτού τελειώσει **τον απειλητικό λόγο του** ο Καρά Σεϊφί,...

Yarı Kredi Yayınları: Havuzun suları **ayna gibiydi**,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:...στα νερά της στέρνας που ήταν **καθαρά σαν καθρέφτης.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Καθαρά, σαν καθρέφτης,** ήταν τα νερά της δεξαμενής,.

Yarı Kredi Yayınları: Ayşe pek sevindi, "Sağ ol, bulutcuğum," dedi.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Η Αϊσέ ευχαριστήθηκε πολύ: –Να ζήσεις, συννεφάκι μου, του λέει· **σ' αγαπώ πάρα πολύ,**...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Η Αϊσέ χάρηκε πολύ. «Να μου ζήσεις, συννεφάκι μου», είπε, **«σ' αγαπώ πολύ, συννεφάκι μου.»**

Yarı Kredi Yayınları: Sonra başladı bıçağıyla bahçedeki **çiçekleri** kesmeye.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ύστερα άρχισε να κόβει **ένα ένα τα λουλούδια** του κήπου.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ύστερα άρχισε να κόβει **τα λουλούδια** του κήπου.

Yarı Kredi Yayınları: Kara Seyfi'nin bıçağı bir deve dikeninin boğazına dayandı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ο καρά-Σεϊφί **κάποια στιγμή** έφτασε στο λαιμό ενός γαϊδουράγκαθου.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Το μαχαίρι του Καρά Σεϊφί άγγιξε το λαιμό ενός γαϊδουράγκαθου.

Yarı Kredi Yayınları: Ayşe okşadı bulutu, "Sağol, benim sevgili bulutum," dedi.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: – Να ζήσεις, αγαπημένο μου συννεφάκι, του λέει η Αϊσέ και το χαϊδεύει

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Χάιδεψε η Αϊσέ το σύννεφο **που είχε πάρει μορφή σκυλιού,** λέγοντας: "Να 'σαι καλά, αγαπημένο μου σύννεφο."

Yarı Kredi Yayınları: Kara Seyfi **devedikenini** terkisine aldı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο καρά-Σειφί πήρε πίσω του **το γαϊδουράγκαθο...**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ο Καρά Σειφί πήρε κοντά του **το γαϊδουράγκαθο που είχε μεταμορφωθεί σε φίδι...**

Yapı Kredi Yayınları: Küpü atın sağına, çuvalı soluna astı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Τα παίρνει εκείνος** και κρεμάει στα δεξιά τ' αλόγου το σταμνί και στα ζερβά του το τσουβάλι.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κρέμασε το πιθάρι στη δεξιά μεριά τ' αλόγου και το τσουβάλι στην αριστερή του μεριά.

Yapı Kredi Yayınları: Kır **at** topallaya topallaya, yola koyuldu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Το καημένο το άλογο** περπατούσε κουτσαίνοντας τώρα.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κούτσα-κούτσα, **το άλογο** βγήκε στο δρόμο.

Yapı Kredi Yayınları: Küpü de beygire yükledi.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Φόρτωσε και **το γεμάτο σταμνί...**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Φορτώθηκε **το πιθάρι...**

Yapı Kredi Yayınları: Bahçeye koştular, ne görsünler, laleler, güller, karanfiller, **ağaçlar**, havuzdaki su inleye inleye kuruyor.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Τρέχουν και τί να δούνε; Οι κρίνοι, τα τριαντάφυλλα, τα γαρίφαλα, **τα δέντρα όλα** και το νερό της στέρνας, **τα πάντα** ξεραίνονταν μ' αναστεναγμούς.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Τρέξανε προς τα 'κεί, και τι να δούνε; Τα λουλουδιά, **τα δεντρά** και το νερό της δεξαμένης, ξεραίνονταν και θρηνούσαν.

Yapı Kredi Yayınları: Ayşe kız Seyfi'ye **şöyle karşılık verdi:**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Κι η Αϊσέ [---]: —...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Και η Αϊσέ του απάντησε **περήφανα:**...

Yapı Kredi Yayınları: Ayşe kızla Kara Seyfi böyle konuşturlarken bulut da yerine, gökyüzüne çıkmış ordan olup bitenleri **seyrediyordu.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Κι ενώ έτσι μιλούσανε οι δυο τους, το σύννεφο **έβλεπε κι άκουγε, όπως πάντα,** τί γινότανε στον κήπο της Αϊσέ.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ενώ κουβέντιαζαν έτσι, ο Καρά Σειφί και η Αϊσέ, το σύννεφο είχε ανεβεί στη θέση του, στον ουρανό, και **παρακολουθούσε** από 'κει τα καθέκαστα.

Yapı Kredi Yayınları: Bulut bunu böyle dedi, der demez de başladı Ayşe kızın yolunda canını feda etmeye, yağmur olup yağmaya.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Λέει, κι άρχισε αμέσως να θυσιάζεται για την Αϊσέ. **Πώς;** Έγινε βροχή κι έβρεχε!

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Μόλις έκανε αυτή τη σκέψη το σύννεφο, για χάρη της Αϊσέ, έγινε βροχή κι άρχισε να βρέχει.

Yapı Kredi Yayınları: Devedikenî parça parça düştü yere, Seyfi'nin **ayakları** dibine.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Το γαϊδουράγκαθο έπεσε στη γη μικρά κομματάκια μπροστά στα **μικρά πόδια** του καρά-Σειφί.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Έτσι κομματιασμένο το φίδι έπεσε στη γη, στα **πόδια** του Καρά-Σειφί.

Yarı Kredi Yayınları: Ak güvercin sordu Ayşe kızı:

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Το περιστέρι **δεν άντεξε** και ρωτάει:

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ρώτησε το άσπρο περιστέρι:

2. Οι Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία κατά τη μετάφραση του πρωτότυπου τουρκικού κειμένου παραλείπουν λέξεις και προτάσεις. Αυτό ισχύει σε μικρότερο βαθμό για τις Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή.

Παραδείγματα:

Yarı Kredi Yayınları: ...dünyanın öbür ucunda **dağsız, deresiz, yolsuz, ağaçsız** bir çöle düştü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...πήγανε και πέσανε στην άλλη άκρη του κόσμου, [---] πάνω σε μια έρημο.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: ...έπεσαν στην άλλη άκρη του κόσμου, σε μιαν έρημο, **όπου δεν υπήρχαν τίποτα απ' αυτά.**

Yarı Kredi Yayınları: Adamın adı **Seyfi'ydi, Kara Seyfi.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Τ' όνομά του ήτανε **Σειφί, καρά-Σειφί.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Τ' όνομα αυτού του ανθρώπου ήτανε [---] **Καρά Σειφί.**

Yarı Kredi Yayınları: Daha doğrusu dağ başında duran **kır bir atın gümüş kakmalı eyeri** üstüne düştü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...στην πραγματικότητα κάθισε πάνω **στην ασημένια [---] σέλα ενός [---] αλόγου** που στεκόταν πάνω στο βουνό.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Πιο σωστά, θρονιάστηκε στην **μαλαματοκαπνισμένη σέλα ενός [---] αλόγου.**

Yarı Kredi Yayınları: Dağdan ovaya **koyun sürüleri** iniyordu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Από το βουνό είδε να κατεβαίνουνε [---] **πρόβατα** στην κοιλάδα.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κατηφόριζαν από το βουνό προς τον κάμπο **κοπάδια πρόβατα.**

Yarı Kredi Yayınları: Karşı yaylada allı karalı, **aslan yeleli** beygirler otliyordu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Κάτω στο λιβάδι έβοσκαν άλογα με μαύρες και κόκκινες [---] **χαίτες.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Στο απέναντι λιβάδι έβοσκαν άλογα με μαύρες και κόκκινες **λιονταρίσιες χαίτες.**

Yarı Kredi Yayınları: Bu **beygirler** onundu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Δικά του ήταν κι αυτά [---]

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Δικά του ήταν κι αυτά **τα κοπάδια**.

Υαρί Kredi Yayınları: Aşağıda, yolda deve kervanları gidiyordu, **baharat**, kahve, ipekli kumaş, fildişi yüklü kervanlar.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Πιο κάτω στο δρόμο είδε γκαμήλες πολλές να κουβαλάνε [---] καφέ, μεταξωτά υφάσματα και φίλντισι.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Προς τα κάτω, στο δρόμο, βάδιζαν караβάνια με καμήλες. Ήταν φορτωμένες με **μπαχαρικά**, καφέδες, μεταξωτά υφάσματα και φίλντισι.

Υαρί Kredi Yayınları: Bu kervanlar onundu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Αυτά όλα ήτανε δικά του.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: [---]

Υαρί Kredi Yayınları: Patlak gözleri hıstan parlıyordu, **çalı gibi sert kara** sakalı oynuyordu

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Τα μάτια του γυάλιζαν από πλεονεξία και τα σκληρά [---] γένια [---] του παίζανε.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Τα γουρλωμένα μάτια του γυάλιζαν από πλεονεξία και τα σκληρά [---] γένια [---] του σείονταν στον αέρα.

Υαρί Kredi Yayınları: Sırma saçları topuklarında. Yüzü ay parçası. Ela gözlerinin **kara** kirpikleri uzun mu uzun, kınır mı kınır.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Μαλλιά [---] μακριά ίσα με τον αστράγαλό της, το πρόσωπό της σαν φεγγάρι, τα μάτια της γαλανά και τα [---] ματόκλαδά της μεγάλα και γυριστά.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Τα χρυσαφένια** μαλλιά της κατέβαιναν ως τους αστραγάλους. Φεγγαροπρόσωπη, με γαλάζια μάτια και **μαύρα** μακριά [---] τσίνορα.

Υαρί Kredi Yayınları: Ayşe bir tüy gibi salına salına yükseldi. Havada **nazlı nazlı**, salına salına uçtu, uçtu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:..., [---] σηκώνεται [---] ψηλά στον αέρα και πετάει.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: και σαν να 'τανε φτερό, σεινάμενη-κουνάμενη, υψώθηκε η Αϊσέ στον αέρα. Όλο **νάξι και κουνήματα** πέταξε στον αέρα...

Υαρί Kredi Yayınları: Derviş böyle dedi. Ayşe'nin omuzunu sıvazladı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---]

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Αυτά είπε ο ντερβίσης. Άγγιξε τον ώμο της Αϊσέ,...

Υαρί Kredi Yayınları: Güller açmıştı, al, sarı, ak, **pembe güler**, ateş gülleri, **kayısı gülleri**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Γύρω της τριαντάφυλλα ανοιγμένα, κόκκινα, κίτρινα, άσπρα, κοκκινωπά, κατακόκκινα τριαντάφυλλα, [---] ό,τι χρώμα ήθελες.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Είχαν ανθίσει οι τριανταφυλλιές. Κόκκινα, κίτρινα, άσπρα τριαντάφυλλα, [---] τριαντάφυλλα στο χρώμα της φωτιάς, στο χρώμα του καϊσιού.

Υαρί Kredi Yayınları: Bahçe çitle çevriliydi.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---]

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ο κήπος ήταν περιφραγμένος.

Υαρί Kredi Yayınları: **Ak güvercin pırrr kaşır gidince** Kara Seyfi bindi atına,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---]Ο καρά-Σεϊφί δεν χάνει καιρό, ανεβαίνει στ' άλογο...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Μόλις έκανε πιρρ κι έφυγε το άσπρο περιστέρι**, ο Καρά Σεϊφί ανέβηκε στο άλογό του...

Υαρί Kredi Yayınları: **Kara Seyfi ak güvercini kovalayadursun**, biz dönelim dervişin yanına.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Ας αφήσουμε όμως τον καρά-Σεϊφί να κυνηγάει το πουλί** κι ας γυρίσουμε πίσω στον ντερβίση

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: [---] Κι ας γυρίσουμε κοντά στον ντερβίση.

Υαρί Kredi Yayınları: ...aşağıda bir tarlada, **başaklar arasında** bıyıklarını temizleyen tavşanı gördü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...όταν σε μια στιγμή βλέπει σ' ένα χωράφι **ανάμεσα στα χαμόκλαδα** ένα λαγό να καθαρίζεται.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Από ψηλά είδε ένα λαγό στο χωράφι [---] που έγλειφε τα μουστάκια του.

Υαρί Kredi Yayınları: Yanı başında, sağında tavşan, **sol omuzunda şu demin Kara Seyfi'nin elinden kurtulan** ak güvercin.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στα δεξιά της ο λαγός και **στ' αριστερά της** το άσπρο περιστέρι [---]

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Δίπλα της, δεξιά, στεκόταν ο λαγός και στον αριστερό της **ώμο** το άσπρο περιστέρι **που είχε γλιτώσει από τα χέρια του Καρά Σεϊφί**.

Υαρί Kredi Yayınları: Derken bahçeye, demin soldan sağa düşen gölge bu sefer sağdan sola düştü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:Κι αμέσως πάλι σκιά, σαν να 'ρθε από την αντίθετη μεριά.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: [---]

Υαρί Kredi Yayınları: **Bulut sorarsan** o ne tavşanı, ne güvercini görecekti haldeydi.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---] Το σύννεφο όμως δεν έβλεπε τίποτα.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Αν ρωτάτε για το σύννεφο**, δεν ήταν σε θέση να δει ούτε το λαγό ούτε το περιστέρι.

Υαρί Kredi Yayınları: Çünkü ister insan ol, **ister hayvan**, ister bulut, Ayşe kızı gördün mü bir kere gayrı başka bir şeyi görmez olur gözün.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Γιατί, είτε άνθρωπος είσαι [---] είτε σύννεφο, σαν δεις την Αϊσέ, δεν βλέπεις τίποτα πια.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Γιατί, εδώ που τα λέμε, είτε άνθρωπος είσαι, **είτε ζώο είσαι**, είτε σύννεφο είσαι, μόλις δεις την Αϊσέ τα μάτια σου δεν θέλουν να δουν τίποτα άλλο.

Yapı Kredi Yayınları: Gökyüzü gökyüzü olalı, bu mavi atlasa böylesine güzel, böylesine **iri** ak bir gül açmadı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο ουρανός, από τότε που έγινε ουρανός, δεν είχε δει τόσο **μεγάλο** άσπρο τριαντάφυλλο.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Από τότε που πλάστηκε ο ουρανός, στο γαλάζιο θόλο του δεν άνθισε ποτέ ένα τέτοιο **[---]** κατάλευκο τριαντάφυλλο.

Yapı Kredi Yayınları: Ayşe **alının terini sildi de**, elini kaşlarının üstüne koyup güneşe baktı mı,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Όταν το κορίτσι σκουπίζει τον ιδρώτα του** και πάει να βάλει το χέρι πάνω από τα φρύδια του, να προφυλαχτεί από τον ήλιο,...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **[---]** Κι όταν η Αϊσέ βάζει το χέρι της πάνω απ' τα φρύδια αντήλιο, για να δει τον ήλιο,...

Yapı Kredi Yayınları: Gökyüzünde yıldızlar, orak biçiminde ay, **bir köşede** bulut vardı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Αποπάνω της τ' αστέρια, το φεγγάρι σε σχήμα δρεπανιού, και το σύννεφο **σε μια γωνιά** ανάμεσα στ' άλλα.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Στον ουρανό βρίσκονταν τ' αστέρια, το φεγγάρι σε σχήμα δρεπανιού και το σύννεφο **[---]**.

Yapı Kredi Yayınları: Bulut bu sözleri eder etmez de, hemen **kocaman** bir toz bezi biçimini aldı, havuza düştü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Και μόλις τελείωσε τον λόγο του πήρε το σχήμα **[---]** ξεσκονόπανου. Έπεσε στη στέρνα,...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Μόλις είπε τα λόγια αυτά, το σύννεφο αμέσως πήρε σχήμα **[---]** ξεσκονόπανου, έπεσε στη δεξαμενή,...

Yapı Kredi Yayınları: **Kalktı** eve girdi.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **[---]** και μπαίνει μέσα στο σπίτι.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Σηκώθηκε** και πήγε σπίτι της.

Yapı Kredi Yayınları:...fenalık yapmak isteyen insanlar hep böyle bakınırlar **sağlarına sollarına**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:...έτσι κοιτάνε **[---]** οι άνθρωποι που θέλουν να κάνουνε κακό.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Έτσι κοιτάζουν **δεξιά και αριστερά τους**, οι άνθρωποι που θέλουν να κάνουν το κακό.

Yapı Kredi Yayınları: Bu sırada Ayşe kız, **saz biçimini alıp** ninni söyleyen bulutun ninnisiyle iyice uyuduğundan,

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στο μεταξύ η Αϊσέ με το νανούρισμα του σύννεφου **[---]** είχε αποκοιμηθεί.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Στο διάστημα αυτό η Αϊσέ είχε αποκοιμηθεί από το νανούρισμα του σύννεφου **που είχε πάρει μορφή λαγούτου** και τη νανούριζε με τη μουσική του.

Yarı Kredi Yayınları: Ama bıçak aydan orağın ağzına değer değmez sırça camdanmış gibi tuzbuz oluverdi.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---]

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Όμως, σαν άγγιξε το μαχαίρι στο φεγγάρι, έγινε χίλια κομμάτια σαν να 'τανε κρύσταλλο.

Yarı Kredi Yayınları: **Boru gibi sesiyle** başladı konuşmaya Ayşe kızla :

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---] κι άρχισε να της μιλάει.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Με τη βροντερή φωνή του** άρχισε να κράζει στην Αϊσέ:

Yarı Kredi Yayınları: Kara Seyfi bu cevaba kızdı, **gümüş kakmalı eyerin üstünde dikildi** bahçeye atlamak için.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο καρά-Σεϊφί θύμωσε πολύ μ' αυτά που του απάντησε κι [---] ετοιμάστηκε να πηδήξει μέσα στον κήπο.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Θύμωσε ο Καρά Σεϊφί μ' αυτή την απάντηση. **Ορθώθηκε πάνω στη μαλαματοκαπνισμένη σέλα**, έτοιμος να πηδήξει στον κήπο.

Yarı Kredi Yayınları: Bulut, çoban köpekliğinden umulmayacak bir yumuşaklıkla ince ince havladı, nazlı nazlı kuyruğunu salladı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---]

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Το σύννεφο, με μια ανέλπιστα για τσοπανόσκυλο λεπτή φωνή, άρχισε να σιγοαβγίζει και να κουνάει ναζιάρικα την ουρά του.

Yarı Kredi Yayınları: On beşinci günü **uçsuz bucaksız** bir kırılgā düştü yollan.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στις δεκαπέντε μέρες πέρασαν μια [---] πεδιάδα.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Στις δεκαπέντε μέρες φτάσανε σε **μια απέραντη και άγονη** πεδιάδα.

Yarı Kredi Yayınları: **Kır at** topallaya topallaya, yola koyuldu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Το καημένο **το** [---] **άλογο** περπατούσε κουτσαίνοντας τώρα.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κούτσα-κούτσα, **το** [---] **άλογο** βγήκε στο δρόμο.

Yarı Kredi Yayınları: **Seyfi, yelin önünde böylece yol aladursun**, biz dönelim Ayşe kızın yanına.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---] Ας γυρίσουμε όμως κι εμείς πάλι στην Αϊσέ.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ας τους αφήσουμε να προχωράνε με το ευνοϊκό φύσημα του αέρα και ας έρθουμε κοντά στην Αϊσέ.

Yarı Kredi Yayınları: Hepsi de bir ağızdan **inliyor**, haykırıyor:

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Κι όλα μαζί μ' ένα στόμα [---] παρακαλούσανε:...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κι όλα με μια φωνή **έκλαιγαν** και παρακαλούσαν:...

Yarı Kredi Yayınları: Bir yandan da **deli rüzgâr** bulutu parçalamaya çabalıyordu yine.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...ενώ από την άλλη μεριά **ο** [---] **αέρας** προσπαθούσε να την κομματιάσει.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Απ' την άλλη μεριά πάλι, **ο τρελός αέρας** προσπαθούσε να κομματιάσει το σύννεφο.

3. Οι Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία και οι Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή κατά τη μετάφραση του πρωτότυπου τουρκικού κειμένου αλλάζουν τη σημασία των λέξεων.

Παραδείγματα:

Υαρί Kredi Yayınları: Bu **sürüler** onundu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Αυτά **τα πρόβατα** ήτανε δικά του.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ήταν δικά του **τα κοπάδια**.

Υαρί Kredi Yayınları: **Karşı yaylada** allı karalı, aslan yeleli beygirler otliyordu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Κάτω στο λιβάδι** έβοσκαν άλογα με μαύρες και κόκκινες χαίτες.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Στο απέναντι λιβάδι** έβοσκαν άλογα με μαύρες και κόκκινες λιονταρίσιες χαίτες.

Υαρί Kredi Yayınları: **Bu tarlalar** onundu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Αυτά όλα** ήτανε δικά του.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Και αυτά τα χωράφια** ήταν δικά του.

Υαρί Kredi Yayınları: **Ela** gözlerinin kara kirpikleri uzun mu uzun, kınır mı kınır.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...τα μάτια της **γαλανά** και τα ματόκλαδά της μεγάλα και γυριστά.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: ..., με **γαλάζια** μάτια και μαύρα μακριά τσίνορα.

Υαρί Kredi Yayınları: **Laleler** açmıştı biçim biçim, karanfiller açmıştı oylum oylum.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Αμ οι ανθισμένοι **κρίνοι**; Τα γαρίφαλα;

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Λογιώ - λογιώ **τουλίπες** είχαν ανθίσει και φουντωτές γαρουφαλιές.

Υαρί Kredi Yayınları: Bu arada bir iş daha oldu ki **anlatmam** gerek:

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στο μεταξύ έγινε και κάτι ακόμα που πρέπει **να σας πω**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Την ίδια στιγμή, έγινε και κάτι άλλο που πρέπει **να το περιγράψω**.

Υαρί Kredi Yayınları: Ak güvercin geldi Kara Seyfi'nin tepesine, nişan alıp **yukardan** pisledi iki kaşının orta yerine.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στάθηκε πάνω από το κεφάλι του καρά-Σεϊφί, σημάδεψε **καλά** και τον κουτσούλησε ανάμεσα στα φρύδια.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κι αυτό το άσπρο περιστέρι σημάδεψε **από ψηλά** και άφησε μια κουτσουλιά ανάμεσα στα δυο φρύδια του Καρά Σεϊφί.

Υαρί Kredi Yayınları: Ama tam o sırada bulut da geliverdi güvercinin **yanına**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:...κείνη τη στιγμή όμως βρέθηκε το σύννεφο **πάνω** από το περιστέρι.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Όμως, την ίδια στιγμή, ήρθε το σύννεφο **κοντά** στο περιστέρι.

Yarı Kredi Yayınları: Ayşe kız bahçede **lalelerin** arasında sırt üstü uzanmış...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ξαπλωμένη αυτή ανάμεσα **στους κρίνους**...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Η κοπέλα ήταν ξαπλωμένη ανάσκελα ανάμεσα **στα λουλούδια** του κήπου της...

Yarı Kredi Yayınları: Ayşe kızın **ela** gözleri gün ışıyla doluydu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...και τα **γαλανά** της μάτια αστράφτανε στο φως.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Στα **γαλανά** μάτια της Αϊσέ ακτινοβολούσε το φως της....

Yarı Kredi Yayınları: **Sizin anlayacağınız**, bulut yukarda soldan sağa bahçenin...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Δηλαδή, **όπως καταλαβαίνετε**, το σύννεφο πέρασε από τη δεξιά στ' αριστερά του κήπου,...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Θα σας εξηγήσω τι μεσολάβησε**. Το σύννεφο είχε περάσει πάνω από τον κήπο...

Yarı Kredi Yayınları:...kendini kurtaran bulut olduğunu anladı, kanatlarını çırptı **hafiften**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:...περιστέρι μάλιστα αναγνώρισε το σύννεφο, που το είχε σώσει, και κούνησε τα φτερά του.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή:...το γνώρισε που του είχε σώσει τη ζωή, και κούνησε **χαρούμενο** τα φτερά του.

Yarı Kredi Yayınları: **Ama sonra** toparlandı, **koskocaman** bir gül biçimini aldı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Γρήγορα** όμως συνέρχεται, μόνο που πια παίρνει το σχήμα ενός **πελώριου** τριαντάφυλλου.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Ύστερα**, όμως, ήρθε στα σύγκαλά του και πήρε ένα σχήμα σαν **άσπρο** τριαντάφυλλο.

Yarı Kredi Yayınları: Uyu **dünya güzelim** uyu

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Κοιμήσου, **ομορφιά του κόσμου**, κοιμήσου

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κοιμήσου, **πανωραία μου**, κοιμήσου,.

Yarı Kredi Yayınları: **Ela** gözlerinde yapraklar **yeşil yeşil**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στα μάτια σου τα φύλλα είναι **πράσινα**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή:στα **γαλανά** σου μάτια, **πράσινα καταπράσινα** τα φύλλα

Yarı Kredi Yayınları: Kara Seyfi bu cevaba kızdı, **gümüş kakmalı eyerin** üstünde dikildi bahçeye atlamak için.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο καρά-Σειφί θύμωσε πολύ μ' αυτά που του απάντησε κι ετοιμάστηκε να πηδήξει μέσα στον κήπο.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Θύμωσε ο Καρά Σεϊφί μ' αυτή την απάντηση. Ορθώθηκε πάνω στη **μαλαματοκαπνισμένη σέλα**, έτοιμος να πηδήξει στον κήπο.

Yarî Kredi Yayınları: Derenin öbür tarafında atını durduran Seyfi'nin karşısına **devedikeni** çıktı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στην άλλη όχθη λοιπόν του ποταμού που σταμάτησε βλέπει **το γαϊδουράγκαθο**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Παρουσιάστηκε **το φίδι** μπροστά στον Καρά Σεϊφί, που είχε σταματήσει καβάλα στην άλλη μεριά της ρεματιάς, και του είπε:

Yarî Kredi Yayınları: Kara Seyfi beygire acıyacak yerde, **kamçıladi** hayvanı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο καρά-Σεϊφί αντί να το λυπηθεί **άρχισε να το μαστιγώνει**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Αντί να το λυπηθεί, ο καρά Σεϊφί **του 'δωσε μερικές καμτσικιές**.

Yarî Kredi Yayınları: **Sonunda** bir deniz kıyısına vardılar.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Όσπου** φτάσανε σε μια ακροθαλασσιά.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Ύστερα** φτάσανε σε μια ακρογιαλιά.

Yarî Kredi Yayınları: ...bulut da dışarda **pencerenin önünde** tatlı tatlı uykuda idiler.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Και το σύννεφο έξω **στην πόρτα**. Κοιμούνταν όλοι γλυκά γλυκά.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή:...και το σύννεφο απ' έξω, **μπρος στο παράθυρο**, γλυκοκοιμόνταν όλοι τους.

Yarî Kredi Yayınları: Bahçeye koştular, ne görsünler, **laleler, güller, karanfiller, ağaçlar**, havuzdaki su inleye inleye kuruyor.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Τρέχουν και τί να δούνε; **Οι κρίνοι, τα τριαντάφυλλα, τα γαρίφαλα**, τα δέντρα όλα και το νερό της στέρνας, τα πάντα ξεραίνονταν μ' αναστεναγμούς.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Τρέξανε προς τα 'κεί, και τι να δούνε; **Τα λουλουδιά**, τα δεντρά και το νερό της δεξαμένης, ξεραίνονταν και θρηνούσαν.

Yarî Kredi Yayınları: Ak güvercin hemen gagasıyla **yapıştı** devedikeni başladığı onu parçalamaya.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Τότε μπήκε και το άσπρο περιστέρι στον αγώνα· **πήγε και κόλλησε** πάνω στο γαϊδουράγκαθο και με το ράμφος του βάλθηκε να το κομματιάσει.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Το άσπρο περιστέρι **χίμηξε** πάνω στο φίδι και άρχισε να το κομματιάζει με το ράμφος του.

Yarî Kredi Yayınları: Deli rüzgârın da soluğu kesildi, başladı **takattan düşmeye**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο τρελός αέρας σταμάτησε να φυσάει κι άρχισε **να πέφτει κι αυτός**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ξεθύμανε και ο τρελός αέρας, **πήρε δρόμο κι έφυγε μακριά**.

Yapı Kredi Yayınları: Seyfi yine **kapaklandı yere**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Του 'δωσε και μια κλοτσιά και **τον πέταξε πέρα**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Του 'δωσε μια κλοτσιά και **τον ξάπλωσε καταγής**.

4. Οι Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία κατά τη μετάφραση του πρωτότυπου τουρκικού κειμένου αλλάζουν τη σημασία των λέξεων χωρίς να παραποιείται όμως το νόημά του. Αυτό ισχύει σε μικρότερο βαθμό για τις Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή.

Παραδείγματα:

Yapı Kredi Yayınları: Derviş, servinin **altına** oturdu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο ντερβίσης κάθισε **κάτω από** το κυπαρίσσι.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ο ντερβίσης κάθισε **στον ίσκιο του** κυπαρισσιού.

Yapı Kredi Yayınları: ...dünyanın öbür ucunda **dağsız, deresiz, yolsuz, ağaçsız** bir çöle düştü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...που πήγανε και πέσανε στην άλλη άκρη του κόσμου, πάνω σε μια έρημο.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: ...έπεσαν στην άλλη άκρη του κόσμου, σε μιαν έρημο, **όπου δεν υπήρχαν τίποτα απ' αυτά**.

Yapı Kredi Yayınları: Neyin **bir deliğinden** kara sakallı, gaga burunlu,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Από τις τρύπες της** πετάχτηκε τώρα ένας άνθρωπος με μαύρα γένια,...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Από μια τρύπα της μαγικής φλογέρας** πετάχτηκε στον αέρα ένας άνθρωπος με μαύρη γενειάδα,...

Yapı Kredi Yayınları: Aşağıda, yolda deve **kervanları** gidiyordu,baharat, kahve, ipekli kumaş, fildişi **yüklü kervanlar**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Πιο κάτω στο δρόμο είδε γκαμήλες **πολλές να κουβαλάνε** καφέ, μεταξωτά υφάσματα και φίλντισι.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Προς τα κάτω, στο δρόμο, βάδιζαν **καραβάνια** με καμήλες. **Ήταν φορτωμένες** με μπαχαρικά, καφέδες, μεταξωτά υφάσματα και φίλντισι.

Yapı Kredi Yayınları: ...çalı gibi sert kara sakalı **oynuyordu**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...και τα σκληρά γένια του **παίζανε**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: ...και τα σκληρά γένια του **σειόνταν στον αέρα**.

Yapı Kredi Yayınları: **Dala** iyice yerleşti Ayşe kız,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Καλοκάθισε έτσι πάνω **στα κλαδιά** της μηλιάς η Αϊσέ...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Θρονιάστηκε για καλά η Αϊσέ **στο κλαδί** της μηλιάς...

Yapı Kredi Yayınları: ..."**her gün de geleceğim**, şu kuruyası bahçeni bana satana kadar."

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:...*και θα 'ρχομαι και θα ξανάρχομαι* ώσπου να σε καταφέρω να μου πουλήσεις τον ρημάδι τον κήπο σου.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: "Ηρθα πάλι και *θα 'ρχομαι κάθε μέρα*, ώσπου να μου πουλήσεις αυτόν τον αναθεματισμένο κήπο σου."

Yarı Kredi Yayınları:...Kara Seyfi bindi atına, trak trak da trak trak dörtünlä başladı konalamaya *kuşu*.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο καρά-Σεϊφί δεν χάνει καιρό, ανεβαίνει στ' άλογο και τρακ τρακ τα τρακ τρακ κυνηγάει *το περιστέρι*.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: ο Καρά Σεϊφί ανέβηκε στο άλογό του, και, τρακ-τρακ τα, τρακ-τρακ, με καλπασμό, άρχισε να κυνηγάει το *άσπρο περιστέρι*.

Yarı Kredi Yayınları: Bu tavşan *Kara Seyfi'nin beygirinin* sol art ayağını dışleyen tavşandı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο λαγός ήταν εκείνος που δάγκωσε το πόδι *του αλόγου του καρά-Σεϊφί*.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ήταν ο λαγός που δάγκωσε το αριστερό πόδι *του αλόγου που καβαλίκευε ο Καρά Σεϊφί*.

Yarı Kredi Yayınları: Ayşe kız bahçede *lalelerin* arasında sırt üstü uzanmış...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ξαπλωμένη αυτή ανάμεσα *στους κρίνους*...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Η κοπέλα ήταν ξαπλωμένη ανάσκελα ανάμεσα *στα λουλούδια* του κήπου της...

Yarı Kredi Yayınları: Bulutu sorarsan *o ne tavşanı, ne güvercini görecek haldeydi*.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Το σύννεφο όμως *δεν έβλεπε τίποτα*.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Αν ρωτάτε για το σύννεφο, *δεν ήταν σε θέση να δει ούτε το λαγό ούτε το περιστέρι*.

Yarı Kredi Yayınları: Sol omuzunda güvercin, *dizinde* tavşan uyukluyordu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στον αριστερό της ώμο είχε το περιστέρι και *στα πόδια της* πάνω κοιμότανε ο λαγός.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Στον αριστερό της ώμο κοιμόταν το περιστέρι και *στα γόνατά της* ο λαγός.

Yarı Kredi Yayınları: *Gökyüzünde* yıldızlar, orak biçiminde ay, bir köşede bulut vardı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: *Αποπάνω της* τ' αστέρια, το φεγγάρι σε σχήμα δρεπανιού, και το σύννεφο σε μια γωνιά ανάμεσα στ' άλλα.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: *Στον ουρανό* βρίσκονταν τ' αστέρια, το φεγγάρι σε σχήμα δρεπανιού και το σύννεφο.

Yarı Kredi Yayınları: Ayşe *başını gökyüzüne kaldırdı*, bir de ne görsün,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Η Αϊσέ *σηκώνει τα μάτια της στον ουρανό* και τί να δει;

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Η Αϊσέ *σήκωσε το κεφάλι της στον ουρανό*, και τι να δει;

Yarı Kredi Yayınları: Ayşe'nin aklından geçenleri, **her seferki gibi**, bulut anladı hemen.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Μα, **όπως πάντα**, το σύννεφο κατάλαβε τη σκέψη της...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Όπως κάθε φορά**, το σύννεφο μάντεψε αμέσως τη σκέψη της Αϊσέ.

Yarı Kredi Yayınları: Bulut da gökyüzünden inip **evin kapısı eşiğinde** durdu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Τότε το σύννεφο κατέβηκε από τον ουρανό και στάθηκε **στο κατώφλι της πόρτας της**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Και το σύννεφο κατέβηκε από τον ουρανό και στάθηκε **στο κατώφλι του σπιτιού της**.

Yarı Kredi Yayınları: Elinde kocaman bir bıçak, **sağına soluna bakındı** Kara Seyfi,

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Κρατούσε στο χέρι του ένα πελώριο μαχαίρι κι **έριχνε ματιές εναγύρω**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κρατώντας στο χέρι του μια τεράστια μαχαίρα, **κοίταζε δεξιά και αριστερά του**.

Yarı Kredi Yayınları: ..o kadar hafiften çekiyorlardı ki bu ahi **kendilerinden başkası duymuyordu**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:...τόσο απαλό, μα τόσο απαλό, σαν λουλούδια που ήταν, **που δεν το άκουγε κανένας**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Όμως, σαν λουλούδια που ήταν, το 'λεγαν χαμηλόφωνα αυτό το «αχ», και, **εκτός απ' αυτά, δεν τ' άκουγε κανένας άλλος**.

Yarı Kredi Yayınları: Devedikenî, "Gönül rızasıyla surdan şuraya gitmem," dedi, "elinde ise **sök** beni."

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Και το γαϊδουράγκαθο αποκρίθηκε: -Με τη θέλησή μου δεν πάω πουθενά. Αν είναι στο χέρι σου, **πέταξέ με**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Τότε λέει το γαϊδουράγκαθο: «Με τη θέλησή μου δε φεύγω από 'δω, αν είναι στο χέρι σου, **ξερίζωσέ με**».

Yarı Kredi Yayınları: Boru gibi sesiyle başladı **konusmaya** Ayşe kızla :

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: κι άρχισε να της **μιλάει**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Με τη βροντερή φωνή του άρχισε να **κράζει** στην Αϊσέ:

Yarı Kredi Yayınları: Merhaba Seyfi Ağa," dedi, "Ayşe **kız seni de kovdu, beni de**," dedi.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: -Γεια σου, Σεϊφί-αγά, του λέει εκείνο. Η Αϊσέ **μας έδωξε και τους δυο**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: «Καλημέρα, Σεϊφί αγά. Η Αϊσέ **έδωξε και σένα και μένα**».

Yarı Kredi Yayınları: Kara Seyfi'nin beygiri **durup dinlenmeksizin yol almaktan** zayıfladı, iğne ipliğe döndü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:...το άλογο του καρά-Σεϊφί *από τους δρόμους πού 'κανε* αδυνάτισε τόσο πολύ που έγινε σαν κλωστή.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Το άλογο του Καρά Σεϊφί αδυνάτισε *από την κούραση*, έγινε πετσί και κόκκαλο.

Yari Kredi Yayınları: Sonra da çuvalı yükledi, kendi de bindi **hayvana**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...ύστερα το φόρτωσε *στο άλογο* κι ανέβηκε κι ο ίδιος.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ύστερα το φόρτωσε *στο άλογο*.

Yari Kredi Yayınları: "yürüyecek halim yok, bu **kum çuvalını** nasıl taşıyım?"

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Δεν μπορώ να πάρω τα πόδια μου, πώς να κουβαλήσω *κι αυτό το τσουβάλι*;

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή:... «δεν έχω κουράγιο να περπατήσω. Πώς να κουβαλήσω *τόσο φορτίο*»;

Yari Kredi Yayınları: **Ayşe yatağında** ak güvercin başucunda...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Βρισκόταν ακόμα στο κρεβάτι**. Το άσπρο περιστέρι στο προσκεφάλι της...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Στο κρεβάτι της η Αϊσέ**, το άσπρο περιστέρι στο προσκεφάλό της...

Yari Kredi Yayınları: Bahçedeki **çiçekler içinde kuru toprağa serilmeyeni kalmayınca** Kara Seyfi haykırdı:

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Και όταν πια *δεν είχε μείνει όρθιο λουλούδι* στον κήπο φωνάζει του κοριτσιού:

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κι όταν είδε ότι *δεν έμεινε χλωρό κλαρί* στον κήπο, φώναξε στην Αϊσέ:

Yari Kredi Yayınları: bulut **bir ah çekti derinden**...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Το σύννεφο *άφησε να του ξεφύγει ένα αχ απ' την καρδιά*...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Το σύννεφο *έβγαλε ένα βαθύ αναστεναγμό*.

Yari Kredi Yayınları: Kara Seyfi bu hali görünce öyle bir öfkelen-di ki, başladı **ok atmaya buluta**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο καρά-Σεϊφί όμως εκνευρίστηκε τόσο πολύ με το σύννεφο και τα καμώματά του που άρχισε *να τον ρίχνει βέλη με το τόξο του*.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Τότε ο Καρά Σεϊφί θύμωσε, πήρε το τόξο του και *έβαλε σημάδι το σύννεφο*.

Yari Kredi Yayınları: "**Bulutçuğum, bulutçuğum**, ölme, istemem, yeter... Ölme!..."

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: -**Συννεφάκι μου, συννεφούλι μου**, μην πεθάνεις, δεν θέλω, φτάνει, μην πεθάνεις!...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: «**Συννεφάκι μου, καλό μου συννεφάκι**, μην πεθαίνεις, δεν το θέλω, φτάνει πια... μην πεθαίνεις!...»

5. Οι Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία και οι Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή κατά τη μετάφραση του πρωτότυπου τουρκικού κειμένου παρουσιάζουν αδυναμία στην απόδοση των τυπικών τουρκικών εκφράσεων.

Παραδείγματα:

Yapı Kredi Yayınları: Ovada **göz alabildiğine** buğday, çavdar, pamuk tarlaları uzanıyordu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Κάτω στην κοιλάδα [---] απλώνονταν...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Στον κάμπο, **όσο φτάνει η ματιά σου**, απλώνονταν...

Yapı Kredi Yayınları: Elpençe divan durdu karşısında.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---]

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Και με σταυρωμένα τα χέρια, σε ένδειξη σεβασμού, στάθηκε απέναντί του.

Yapı Kredi Yayınları: Kara Seyfi kır atının üstünde, dağ tepesinde, **dolaylara bakıyordu**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Έτσι καθότανε και **κοίταζε εναγύρω** ο καρά-Σεϊφί κατάκορφα στο βουνό πάνω στ' άλογό του.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Καθισμένος στο άλογό του, ο Καρά Σεϊφί **επιθεωρούσε τα υπάρχοντά** του απ' την κορφή του βουνού.

Yapı Kredi Yayınları: Laleler açmıştı **biçim biçim**, karanfiller açmıştı **oylum oylum**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Αμ οι ανθισμένοι κρίνοι; Τα γαρίφαλα;

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Λογιώ - λογιώ τουλίπες είχαν ανθίσει και φουντωτές γαρουφαλιές.

Yapı Kredi Yayınları: Kara Seyfi **dörtнала** geldi Ayşe kızın bahçe kapısına.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Και κει που πότιζε [---] νά σου στο φράχτη του κήπου ο καρά-Σεϊφί με τ' άλογο.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ο Καρά Σεϊφί έφτασε με **καλπασμό** στην είσοδο του κήπου της Αϊσέ.

Yapı Kredi Yayınları: **Bu arada** bir iş daha oldu ki anlatmam gerek:

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Στο μεταξύ** έγινε και κάτι ακόμα που πρέπει να σας πω.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Την ίδια στιγμή**, έγινε και κάτι άλλο που πρέπει να το περιγράψω.

Yapı Kredi Yayınları: Seyfi yolda toz içinde debelenip can acısıyla **avaz avaz haykırıırken**,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Σαν έπεσε ο καρα-Σεϊφί και **φώναζε**,...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Την ώρα που ο Σεϊφί μεσ' στη σκόνη του δρόμου **σπάραζε από τον πόνο**...

Yarı Kredi Yayınları: Kara Seyfi bindi atına, trak trak da trak trak **dörtnala** başladı kovalamaya kuzu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο καρά-Σεϊφί δεν χάνει καιρό, ανεβαίνει στ' άλογο και τρακ τρακ τα τρακ τρακ κυνηγάει το περιστέρι.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: ο Καρά Σεϊφί ανέβηκε στο άλογό του, και, τρακ-τρακ τα, τρακ-τρακ, **με καλπασμό**, άρχισε να κυνηγάει το άσπρο περιστέρι.

Yarı Kredi Yayınları: Bulut **biraktı kendini** Seyfi'nin üstüne, sarıverdi onu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:...έπεσε πάνω του και τον κουκούλωσε.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Τότε **κατέβηκε στη γη** το σύννεφο και έπεσε πάνω στον Καρά Σεϊφί.

Yarı Kredi Yayınları:...biraktı Kara Seyfi'nin yakasını, toparlandı, yükseldi gökyüzüne, **koyuldu yoluna**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Παράτησε τον καρά-Σεϊφί, πήρε ύψος και **συνέχισε το δρόμο του**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Άφησε τον Καρά Σεϊφί και υψώθηκε στον ουρανό.

Yarı Kredi Yayınları: **Az gitti bulut, uz gitti bulut, dere tepe düz gitti bulut**, vardı Ayşe kızın bahçesi üstüne.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Δρόμο πήρε, δρόμο άφησε** ώσπου έφτασε πάνω από τον κήπο της Αϊσέ.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Σε λίγο** έφτασε στον κήπο της Αϊσέ.

Yarı Kredi Yayınları: **Yanı başında**, sağında tavşan, sol omuzunda şu...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: [---] Στα δεξιά της ο λαγός και στ' αριστερά της...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Δίπλα της**, δεξιά, στεκόταν ο λαγός και στον αριστερό της ώμο ...

Yarı Kredi Yayınları: **İşte** bulut **tam bu sırada** bahçenin üstünde belirdi. Bahçeye bir gölge düştü, ama çok durmadı, ortalık yine ışıklandı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Τότε ήτανε** που βρέθηκε το σύννεφο ακριβώς πάνω από τον κήπο. **Και νά!** Πέφτει σκιά πάνω από τον κήπο κι ύστερα πάλι ο ήλιος.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Ακριβώς την ίδια στιγμή** το σύννεφο στάθηκε πάνω στον κήπο και τον εσκίασε.

Yarı Kredi Yayınları: Hani bulutun da uykusu gelmişti, ama **gözlerini dört açarak** yukardan bir de bahçeye bakti, Kara Seyfi'yi gördü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Είχε πια νυστάξει και το ίδιο, αλλά **έριξε και μια ματιά** ακόμα στον κήπο.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Νύσταζε και το σύννεφο, όμως **έριξε και μια ματιά** στον κήπο.

Yarı Kredi Yayınları: Kara Seyfi devedikenini **terkisine aldı**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο καρά-Σεϊφί **πήρε πίσω του** το γαϊδουράγκαθο

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ο Καρά Σεϊφί **πήρε κοντά του** το γαϊδουράγκαθο που είχε μεταμορφωθεί σε φίδι...

Υαρί Kredi Yayınları: Kara Seyfi'nin beygiri durup dinlenmeksizin yol almaktan zayıfladı, **iğne ipliğe döndü.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...το άλογο του καρά-Σεϊφί από τους δρόμους πού 'κανε αδυνάτισε τόσο πολύ που **έγινε σαν κλωστή.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Το άλογο του Καρά Σεϊφί αδυνάτισε από την κούραση, έγινε πετσί και κόκκαλο.

Υαρί Kredi Yayınları: Beygir **dile geldi:** "Acı bana, Seyfi Ağa," dedi,

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Το άλογο **άρχισε να μιλάει:** -Λυπήσου με, Σεϊφί-αγά, του λέει.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: [---] «Λυπήσου με, Σεϊφί αγά», του λέει το άλογο,

Υαρί Kredi Yayınları: Kır at topallaya topallaya, **yola koyuldu.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Το καημένο το άλογο **περπατούσε** κουτσαίνοντας τώρα.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κούτσα-κούτσα, το άλογο **βγήκε στο δρόμο.**

Υαρί Kredi Yayınları: **Az gittiler, uz gittiler, dere tepe düz gittiler.** Birden bir yel...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Κάνανε κάμποσο δρόμο,** ώσπου ξαφνικά

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Προχώρησαν, προχώρησαν, περάσανε βουνά και λαγκαδιές.** Μεμιάς άρχισε

Υαρί Kredi Yayınları: Gerisin geri tuttu yolu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...και πήρανε τον δρόμο του γυρισμού.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: ...και πήραν δρόμο.

Υαρί Kredi Yayınları: "**Elimden ne gelir,**" dedi, "nasıl yardım edeyim?"

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Τί περνάει από το χέρι μου;** Πώς να βοηθήσω;

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: «Πώς να την βοηθήσω;» είπε. **«Δεν έρχεται τίποτε απ' το χέρι μου....»**

Υαρί Kredi Yayınları: Kara Seyfi haykırıyordu aşağıdan rüzgâra: "Parçala bulutu, **bakma gözünün yaşına.**"

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Κι ο καρά-Σεϊφί ουρλιάζει από κάτω: -Κομμάτιασέ το, αέρα, **μη λογαριάζεις τον ουρανό!**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Από κάτω φώναζε ο Καρά Σεϊφί στον αέρα: «Κομμάτιασε το σύννεφο, **μην κοιτάξεις τα δάκρυά του!**»

Υαρί Kredi Yayınları: **Bardaktan boşanırcasına** başladı yağmur olup yağmaya bulut.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Κι άρχισε μια βροχή, **λες και τ' άδειαζαν από ποτήρι.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Κι άρχισε να βρέχει **με το τουλούμι** το σύννεφο.

Υαρί Kredi Yayınları: Gökyüzü masmaviydi, **günlük güneşlikti**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο ουρανός καταγάλανος. **Καταμεσήμερο.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ο ουρανός ήταν καταγάλανος, **η μέρα φωτεινή, ηλιόλουστη.**

6. Οι Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία και οι Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή κατά τη μετάφραση του τουρκικού κειμένου σε πολλά σημεία απομακρύνονται σημαντικά από το πρωτότυπο.

Παραδείγματα:

Yapı Kredi Yayınları: **Eyere iyice yerleşen** Kara Seyfi dolaylara şöyle bir göz attı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Σαν καλοκάθισε**, έριξε μια ματιά τριγύρω.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Και από τη θέση αυτή**, έριξε μια ματιά γύρω του.

Yapı Kredi Yayınları: Biz Kara Seyfi'yi burada böyle bırakalım da **dönelim dervişin yanına.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ας τον αφήσουμε όμως εδώ τον Σεϊφί και ας δούμε **εκεί, στην άλλη άκρη του κόσμου, τι έκανε ο ντερβίσης.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ας αφήσουμε όμως εδώ τον Καρά Σεϊφί **κι ας γυρίζουμε κοντά στον ντερβίση.**

Yapı Kredi Yayınları: Emret derviş baba, dedi, "**görülecek işin varsa göreyim.**"

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:—Στις διαταγές σου, πατέρα ντερβίση. **Έχεις καμιά δουλειά να σου κάνω;**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: «Στις προσταγές σου ντερβίς μπαμπά», του λέει. **«Να μου πεις τι δουλειές θέλεις να σου κάνω».**

Yapı Kredi Yayınları: Laleler açmıştı biçim biçim, karanfiller açmıştı oylum oylum.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Αμ οι ανθισμένοι κρίνοι; Τα γαρίφαλα;**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Λογίω- λογιώ τουλίπες είχαν ανθίσει και φουντωτές γαρουφαλές.

Yapı Kredi Yayınları: "Ben bahçemi ne size, ne başkasına satıcı değilim. Kaçtır söylüyorum bunu."

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:—Εγώ δεν πουλάω τον κήπο μου. Ούτε σε σας ούτε σε κανέναν άλλον. **Πόσες φορές θα σας το πω;**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: «Τον κήπο μου δεν τον πουλάω, ούτε σ' εσάς, ούτε σε κανέναν άλλον. **Σας το 'πα τόσες φορές».**

Yapı Kredi Yayınları: Kara Seyfi **gümüş saplı kırıbaşıyla çitin üstüne vurup haykırdı:**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Θύμωσε** ο καρά-Σεϊφί:

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ο Καρά Σεϊφί **χτύπησε το φράχτη με το καμτσίκι του, που είχε ασημένιο χερούλι, και ξεφώνισε:**

Yapı Kredi Yayınları: **Nasıl olsa** kazıyacağım kökünü bu kuruyası..."

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Όπως και να 'χει όμως το πράμα** θα τον σκάψω σύρριζα.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: «**Όπου να 'ναι** θα τον ξεριζώσω τον αναθεματισμένο κήπο σου...»

Yapı Kredi Yayınları: Kara Seyfi sözünü bitiremedi, beygiri bir kişnedi, **bir kış attı, Kara Seyfi yuvarlandı yere.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Μα προτού τελειώσει τον λόγο του χλιμιντράει τ' άλογό του **και τον ρίχνει κάτω.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Προτού τελειώσει τον απειλητικό λόγο του ο Καρά Σεϊφί, χρεμέτισε το άλογό του, **κλότσησε προς τα πίσω, και ο Καρά Σεϊφί κυλίστηκε καταγής.**

Yapı Kredi Yayınları: **Okunu yayına koyup** nişan aldı güvercine.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Αρπάζει το τόξο του** και σημαδεύει το περιστέρι.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Έβαλε βέλος στο τόξο του** και σημάδεψε το περιστέρι.

Yapı Kredi Yayınları: **Ak güvercin pırrr kaçıp gidince** Kara Seyfi bindi atına,...

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Ο καρά-Σεϊφί δεν χάνει καιρό**, ανεβαίνει στ' άλογο...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Μόλις έκανε πιρρ κι έφυγε το άσπρο περιστέρι**, ο Καρά Σεϊφί ανέβηκε στο άλογό του,...

Yapı Kredi Yayınları: Bulut, Ney ülkesinin sınırını aştıkça, aşağıda bir tarlada, başaklar arasında bıyıklarını temizleyen tavşanı gördü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Πέταγε, πέταγε πάνω από τη Χώρα της Φλογέρας, όταν σε μια στιγμή βλέπει σ' ένα χωράφι ανάμεσα στα χαμόκλαδα ένα λαγό να καθαρίζεται.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Από ψηλά είδε ένα λαγό στο χωράφι που έγλειφε τα μουστάκια του.**

Yapı Kredi Yayınları: ...bir bulutu ilk defa gördüğü için **hem şaştı bu işe, hem de hoşuna gitti.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: ...έβλεπε όμως για πρώτη φορά σύννεφο να γελάει **και τα 'χασε λίγο· αλλά σαν να τ' άρεσε κιόλας.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Για πρώτη φορά έβλεπε σύννεφο να γελάει. **Στην αρχή άόρεσε και μετά χάρηκε γι' αυτό που έβλεπε.**

Yapı Kredi Yayınları: **Güvercini gördü.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Κάπου το είδε·**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Πέτυχε το σύννεφο.**

Yapı Kredi Yayınları: Eh, güvercin durur mu, kaçtı gitti.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ε, στέκεται άλλο το περιστέρι; Σηκώθηκε κι έφυγε.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Αν πείτε για το περιστέρι, βρήκε την ευκαιρία και το 'σκασε.**

Yapı Kredi Yayınları: Bir eliyle, sağındaki tavşanın uzun kulaklarını çekiştiriyor, öbür eliyle sol omuzundaki güvercini okşuyordu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Έπαιξε και με τα δύο.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Με το 'να χέρι της τραβολογούσε τα μακριά αυτιά του λαγού και με το άλλο της χέρι χαίδευε το περιστέρι που καθόταν στον αριστερό της ώμο.

Yarı Kredi Yayınları: Bahçeye bir gölge düştü, ama çok durmadı, ortalık yine ışıklandı. Derken bahçeye, demin soldan sağa düşen gölge bu sefer sağdan sola düştü.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Και νά! Πέφτει σκιά πάνω από τον κήπο κι ύστερα πάλι ο ήλιος. Κι αμέσως πάλι σκιά, σαν νά 'ρθε από την αντίθετη μεριά.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: *Αυτό όμως δεν κράτησε πολύ, και πάλι φωτίστηκε ο κήπος...*

Yarı Kredi Yayınları: Ayşe onları havuzun sularında seyrediyordu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Η Αϊσέ τα χάζευε μέσα στα νερά της στέρνας...

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: *Αυτά τα 'βλεπε η Αϊσέ, γιατί καθρεφτίζονταν στα νερά της δεξαμενής.*

Yarı Kredi Yayınları: Orda ıslattı kendini, gökyüzüne çıktı yine, **aydan başladı işe, yıldızlarda bitirdi işi.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία:...βράχθηκε κι ύστερα ανέβηκε πάλι στον ουρανό. **Κι αρχίζοντας από το φεγγάρι τελείωσε τη δουλειά του στ' άστρα.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή:...βράχθηκε, ανέβηκε πάλι στον ουρανό **κι άρχισε να καθαρίζει φεγγάρι κι άστρα.**

Yarı Kredi Yayınları: Hepsini bir temiz silip, ovalayıp parlattı. Hani de yıldızlar yıldız, ay ay olalı böylesine parlamamışlardır.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Τα ξεσκόνισε και τα γυάλισε τόσο που ως τα σήμερα δεν τά 'δε κανείς τόσο λαμπερά.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: *Τα 'τριψε όλα καλά-καλά, και τα 'κανε να λαμποκοπούν.*

Yarı Kredi Yayınları: Orda dolayları şöyle bir gözden geçirip tekrar kapının eşiğine nöbet beklemeye incecekti. İleriye baktı, geriye baktı, sağa baktı, sola baktı, dağlar taşlar, kurtlar kuşlar mışıl mışıl uyuyordu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: *Από κει έριξε μια ματιά γύρω του και αποκάτω του· όλα ήταν ήσυχα και όλοι κοιμόνταν.*

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Από 'κεί θα έριχνε μια ματιά γύρω του και μετά θα κατέβαινε στο κατώφλι της Αϊσέ να φυλάξει σκοπός. Κοίταξε μπρος, πίσω, δεξιά, αριστερά, όλος ο κόσμος κοιμόταν.

Yarı Kredi Yayınları: Bulut, ayın sapına yapışır yapışmaz, indi aşağı, aydan orağının ucunu daldırdı arkadan Seyfi'nin şalvarına, şalvarından da kaba etlerine.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: *Κατεβαίνει στον κήπο κι αρχίζει να χτυπάει τον καρά-Σεϊφί στα πισινά.*

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Μόλις το σύννεφο πιάστηκε από την άκρα του φεγγαριού, κατέβηκε στη γη. Γάντζωσε με το δρεπάνι του φεγγαριού το σαλβάρι του Σεϊφί από πίσω και το έμπηξε στα ψαχνά του.

Yapı Kredi Yayınları: Derenin öbür tarafında atını durduran **Seyfi'nin karşısına devedikeni çıktı.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στην άλλη όχθη λοιπόν του ποταμού που σταμάτησε **βλέπει το γαϊδουράγκαθο.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Παρουσιάστηκε το φίδι μπροστά στον Καρά Σεϊφί,** που είχε σταματήσει καβάλα στην άλλη μεριά της ρεματιάς, και του είπε:

Yapı Kredi Yayınları: Otuzuncu gün kayalıklar sardı dört yanı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Στις τριάντα φτάνουν σ' ένα άπλωμα που κι οι τέσσερις πλευρές του είχαν κλειστεί με βράχους.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Στις τριάντα μέρες βρέθηκαν σε μια βραχώδη περιοχή.**

Yapı Kredi Yayınları: Ağaçlar peydah oldu, kökleri yedi kat yerin dibinde, başları gökyüzünün yedinci katında. Gökyüzünün yedinci katındaki başları, dalları yapraklarıyla titreye titreye yerlere kadar eğiliyor, sonra tekrar dikiliyordu.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Και νά! Δέντρα· οι ρίζες τους εφτά σειρές κάτω απ' το χώμα, οι κορφές τους ως τον έβδομο ουρανό, μια σκάβανε στο χώμα ως κάτω και μια στυλώνονταν.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Φάνηκαν κάτι μεγάλα δέντρα. Οι ρίζες τους χωμένες στα τρίςβαθα της γης και οι κορφές τους φτάνουν στον έβδομο ουρανό. Να τρέμουν τα κλαριά και τα φύλλα από το φύσημα του αέρα και να λυγάνε καταγής. Ύστερα πάλι να ορθώνονται.

Yapı Kredi Yayınları: Kara Seyfi, "Burdan öteye gidemem," dedi, "ne beygirimde yele karşı koyacak kuvvet kaldı, ne bende takat."

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Ο καρά-Σεϊφί λέει στο γαϊδουράγκαθο: **—Δεν πάει άλλο. Ούτε τ' άλογο ούτε κι εγώ αντέχουμε πια.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: «Δεν μπορώ να προχωρήσω πέρα απ' εδώ», λέει ο Καρά Σεϊφί. «Το άλογό μου δεν έχει τη δύναμη ν' αντισταθεί στον αέρα, και μένα δε μου 'μεινε κουράγιο».

Yapı Kredi Yayınları: Denizde dalgalar sırf köpüktü, köpükler birbiri ardından havaya yükseliyor yedi minare boyu, kıyamet koparmış gibi gürültülerle kıyıya düşüyordu, kaynayan suların üstüne.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Στη θάλασσα τα κύματα κάναν αφρούς, το ένα πάνω στο άλλο ίσα μ' εφτά πύργους, κι ύστερα με ορμή πέφτανε στην ακροθαλασσιά.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Άφριζε η θάλασσα από το κακό της. Γινόταν χαλασμός. Τα κύματα ανέβαιναν ψηλά ως επτά μιναρέδες στον ουρανό και ύστερα έπεφταν και έσπαζαν στην ακρογιαλιά.

Yapı Kredi Yayınları: Kara Seyfi küpün ağzını rüzgârdan yana tuttu. Yel uluyarak, haykırarak küpü doldurdu. Seyfi hemen bir deri parçasıyla örttü küpün ağzını, devedikeni de ip gibi kullanıp bağladı küpün ağzındaki deriyi sıkı sıkıya.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Κρατάει ο καρά-Σεϊφί το σταμνί μπροστά από κει που φύσαγε, το γεμίζει αέρα και κλείνει το στόμα του μ' ένα κομμάτι δέρμα που τό 'δεσε με το ίδιο το γαϊδουράγκαθο.**

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Ο Καρά Σεϊφί έστρεψε το στρόμιο του πιθαριού προς τη μεριά του αέρα. Λυσσομανώντας ο αέρας γέμισε το πιθάρι. Αμέσως ο Σεϊφί σκέπασε το στόμιο του πιθαριού μ' ένα κομμάτι δέρμα, και το φίδι σαν σκοινί κουλουριάστηκε σφιχτά γύρω από το σκέπασμα.

Yapı Kredi Yayınları: Çuvaldaki kuraklık ülkesinin kumlarını bahçenin dört bir yanına, güllerin, karanfillerin, lalelerin, ağaçların üstüne serpti, çıktı dışarı.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: *Το αμμουδερό χώμα του τσουβαλιού το άδειασε γύρω από τις ρίζες των λουλουδιών σ' όλο τον κήπο κι ύστερα βγήκε πάλι έξω.*

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Σκόρπισε στις τέσσερις γωνιές του κήπου, πάνω στα λουλούδια και στα δέντρα, την άμμο που είχε φέρει από τη Χώρα της Ερήμου και βγήκε έξω.

Yapı Kredi Yayınları: Boynu бүкүlen bir gülden solan bir laleye, solan laleden kuruyan bir karanfile deli gibi koşmaya başladı

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Έτρεχε απ' το 'να στο άλλο σαν τρελή· από το μαραμένο τριαντάφυλλο στον ξεραμένο κρίνο κι από κει στο κιτρινισμένο γαρίφαλο και...άντε πάλι το ίδιο.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: *Άρχισε να τρέχει κοντά στα λουλούδια της που μαδούσαν και ξεραίνονταν.*

Yapı Kredi Yayınları: Kara Seyfi ise yolda, çitin öbür yanında beygirinin üstünde çalı gibi kara sakalını kara tırnaklarıyla kaşıyıp sırtıyor keyfinden.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: *Ο καρά-Σεϊφί, έξω από τον κήπο, στην άκρη του δρόμου, έτριβε τα γένια του από ικανοποίηση.*

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Όσο για τον Καρά Σεϊφί, καβάλα στο άλογό του, στεκόταν στο δρόμο, στην άλλη μεριά του φράχτη, έξυνε τα μαύρα γένια με τα μαύρα νύχια του και γελούσε απ' τη χαρά του.

Yapı Kredi Yayınları: Güvercin, "İyi ya," dedi, "mademki canın fedaymış Ayşe kızı, feda et canını..."

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Και το περιστέρι: *-Θυσίασέ την τότε.*

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Τότε του λέει το περιστέρι: «Τόσο το καλύτερο, κάνε αυτή τη θυσία».

Yapı Kredi Yayınları: Rüzgâr kardeş, dedi, "Kara Seyfi seni rezil etti, **çünkü senin gücünü, kuvvetini haksız bir işte kullanmak istedi.**

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: -Αδερφέ αέρα, του λέει, ο καρά-Σεϊφί σε ρεζίλεψε, *γιατί ξόδεψες τη δύναμή σου σ' άδικη δουλειά.*

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: «Αδελφι μου αέρα», του είπε. «Σε ρεζίλεψε ο Καρά Σεϊφί, *γιατί θέλησε να μεταχειριστεί τη δύναμη και την ικανότητά σου σε μian άδικη υπόθεση.*»

7. Οι Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία μεταφράζουν τμήματα πρωτότυπου τουρκικού κειμένου αποδίδοντας τα ρήματα αορίστου χρόνου (Belirli Geçmiş Zaman) σε ενεστώτα.

Παραδείγματα:

Υαρί Kredi Yayınları: Kız dünya **güzeliydi**. Sırma saçları topuklarında. Yüzü ay parçası. Ela gözlerinin kara kirpikleri uzun mu uzun, kıvrır mı kıvrır. Kız henüz on beş yaşında. Adı da Ayşe. Ayşe elini **öptü** derviş babanin. Elpençe **divan durdu** karşısında. Emret derviş baba, **dedi**, "görülecek işin varsa göreyim. Karnın açsa tarhana pişireyim sana. Uykun geldiyse döşek sereyim altına." Derviş **gülümsedi**, "Sağ ol, Ayşe kız," **dedi**, "karnım da aç değil, uykum da yok." Derviş böyle **dedi**. Ayşe'nin omuzunu **sıvazladı**. Ayşe bir tüy gibi salına salına **yükseldi**. Havada nazlı nazlı, salına salına **uçtu, uçtu**.

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: **Είναι** το πιο όμορφο του κόσμου. Μαλλιά μακριά ίσα με τον αστράγαλό της, το πρόσωπό της σαν φεγγάρι, τα μάτια της γαλανά και τα ματόκλαδά της μεγάλα και γυριστά. Κι ήτανε δεν ήτανε δεκαπέντε χρονών. Και τ' όνομά της Αϊσέ. **Φυλάει** το χέρι του ντερβίση η Αϊσέ και του **λέει**: -Στις διαταγές σου, πατέρα ντερβίση. Έχεις καμιά δουλειά να σου κάνω; Αν πεινάς, να σου φτιάσω τραχανά. Αν νυστάζεις, να σου στρώσω να κοιμηθείς. -Να ζήσεις, Αϊσέ κορίτσι μου, της **λέει χαμογελαστά** ο ντερβίσης και τη **χτυπάει** στον ώμο. Ούτε πεινάω ούτε νυστάζω. Κι η Αϊσέ, μια και δεν ήθελε τίποτα ο ντερβίσης, **σηκώνεται** ψηλά στον αέρα και **πετάει**.

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: **Ήταν** πανέμορφη κοπέλα. Τα χρυσαφένια μαλλιά της **κατέβαιναν** ως τους αστραγάλους. Φεγγαροπρόσωπη, με γαλάζια μάτια και μαύρα μακριά τσίνορα. Θα 'τανε μόλις δεκαπέντε χρονών. Τ' όνομά της Αϊσέ. Το κορίτσι **φύλησε** το χέρι του ντερβίση. Και με σταυρωμένα τα χέρια, σε ένδειξη σεβασμού, **στάθηκε** απέναντί του. «Στις προσταγές σου ντερβίς μπαμπά», **του λέει**. «Να μου πεις τι δουλειές θέλεις να σου κάνω. Αν πεινάς, να σου μαγειρέψω τραχανά. Αν νυστάζεις, να σου στρώσω να κοιμηθείς.» Χαμογέλασε ο ντερβίσης. «Να 'σαι καλά, κόρη μου Αϊσέ», **της είπε**. «Δεν πεινάω, ούτε νυστάζω.» Αυτά **είπε** ο ντερβίσης. **Άγγιξε** τον ώμο της Αϊσέ, και σαν να **'τανε** φτερό, σεινάμενη-κουνάμενη, **υψώθηκε** η Αϊσέ στον αέρα.

Υαρί Kredi Yayınları: Atından inmeden çitin üstünden **selendi**: "Ayşe, hey, Ayşe!" Ayşe kız kovanını yere **koydu, sordu** Kara Seyfi'ye : "Yine mi geldiniz?" Kara Seyfi sesini bir kat daha **kahnlıştırdı**: "Yine geldim", **dedi**, "her gün de geleceğim, şu kuruyası bahçeni bana satana kadar." Ayşe kız, kuş sesinden tatlı sesiyle **karşılık verdi**: "Ben bahçemi ne size, ne başkasına satıcı değilim. Kaçtır söylüyorum bunu."

Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία: Δεν ξεπεζεύει, μόνο **φωνάζει** του κοριτσιού: Αϊσέ! ε Αϊσέ! **Αφήνει** κάτω το ποτιστήρι η Αϊσέ και **ρωτάει**: -Πάλι ήρθατε; Τότε ο καρά-Σειφί **σκληραίνει** τη φωνή του και **της λέει**: -Πάλι ήρθα και θά 'ρχομαι και θα ξανάρχομαι ώσπου να σε καταφέρω να μου πουλήσεις τον ρημαδι τον κήπο σου. Κι η Αϊσέ, με φωνή πιο γλυκιά κι από πουλιού, **του απαντάει**: -Εγώ δεν πουλάω τον κήπο μου. Ούτε σε σας ούτε σε κανέναν άλλον. Πόσες φορές θα σας το πω;

Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή: Και, χωρίς να κατεβεί από το άλογό του, **φώναξε** πάνω από το φράχτη του κήπου: «Αϊσέ, ε Αϊσέ!» Η Αϊσέ **ακούμπησε** καταγής τον κουβά της και **ρώτησε** τον Καρά Σεϊφί: «Πάλι μου ήρθατε;» Ο Καρά Σεϊφί **δυνάμωσε** τη βροντερή φωνή του και είπε: «Ηρθα πάλι και θα 'ρχομαι κάθε μέρα, ώσπου να μου πουλήσεις αυτόν τον αναθεματισμένο κήπο σου». Του **απάντησε** η Αϊσέ με μια φωνή πιο γλυκιά και απ' του πουλιού τη λαλιά: «Τον κήπο μου δεν τον πουλάω, ούτε σ' εσάς, ούτε σε κανέναν άλλον. Σας το 'πα τόσες φορές».

Συμπεράσματα

Συγκρίνοντας τις δύο μεταφράσεις με το πρωτότυπο τουρκικό παραμύθι καταλήγουμε στη διαπίστωση ότι οι Εκδόσεις Ύψιλον / Βιβλία και σε μικρότερο βαθμό οι Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή κατά τη μετάφραση προσθέτουν ή παραλείπουν λέξεις και προτάσεις, παραποιούν σημασιολογικά τις λέξεις του πρωτότυπου, παρουσιάζουν μία αδυναμία μετάφρασης των τυπικών τουρκικών εκφράσεων και σε κάποια σημεία απομακρύνονται σημαντικά από το τουρκικό κείμενο.

Επίσης, οι Εκδόσεις Ύψιλον / Βιβλία αποδίδουν τα ρήματα αορίστου χρόνου (Belirli Geçmiş Zaman) σε ενεστώτα.

Ποιος τελικά θα κρίνει αν η μετάφραση είναι καλή ή κακή;

Η μετάφραση δεν μπορεί να υποκαταστήσει το πρωτότυπο, ούτε μπορεί να ταυτιστεί μαζί του· στόχος της είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη και ουσιαστική ομοιότητα με το μεταφραζόμενο κείμενο.

Η Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου γράφει ως διαπίστωση στη μελέτη της «Η λογοτεχνική μετάφραση στην Ελλάδα» ότι η μεταφραστική δραστηριότητα έχει τον χαρακτήρα μιας συνεχούς δοκιμής και ταυτόχρονα δοκιμασίας. Είναι δοκιμή γιατί το αποτέλεσμα της δεν μπορεί να είναι οριστικό ούτε μοναδικό, και δοκιμασία γιατί σ' αυτή δοκιμάζονται συνεχώς τα όρια της ελευθερίας του μεταφραστή. Ωστόσο ο έντιμος μεταφραστής, λογοτέχνης ή φιλόλογος, ακόμα και ο πιο ένθερμος υποστηρικτής της πιστότητας γνωρίζει ότι κατ' ανάγκη δεσμεύει το ξένο έργο στο προσωπικό του όραμα, στην κοσμοαντίληψή του, στην αισθητική του, ότι σε τελευταία ανάλυση το υποτάσσει στις επιλογές του, που είναι πάντα προσδιορισμένες χρονικά, δηλαδή πολιτισμικά¹⁸.

Η Marilyn Gaddis Rose υποστηρίζει ότι εάν δεν αντιπαραβάλλουμε ένα έργο με τις μεταφράσεις που δημιουργεί, διατρέχουμε τον κίνδυνο να χάσουμε πολλές αρετές που περικλείονται στα όριά του. Κάθε φράση, κάθε πρόταση, κάθε παράγραφος έχει ένα όριο που αποτελεί περισσότερο κατώφλι παρά φραγμό. Εκείνα είναι τα όρια του αυθεντικού, του κειμένου όπως αρχικά συνετέθη, και τα ίδια ανήκουν στα αντίστοιχα μέρη του, της μετάφρασης. Κάθε όριο μπορεί να διαπερασθεί όσες φορές ένα κατώφλι προοικονομεί μια είσοδο¹⁹.

Σύμφωνα με τη Μαρία Τσούτσουρα, αν γνωρίζουμε, έστω λίγο, μία ξένη γλώσσα, η ανάγνωση του πρωτότυπου θα αναδείξει και τις αρετές της μετάφρασης, ενώ η ανάγνωσή της ή των μεταφράσεων πολλαπλασιάζει τις χάρες του πρωτότυπου. Αν απολαμβάνουμε ένα ξενόγλωσσο κείμενο τείνουμε άλλωστε έμμεσα να μεταφράσουμε: το αποδίδουμε στη γλώσσα της ψυχής μας. Με την έμπνευση, η συστηματική προσπάθεια μεταμορφώνει τον αναγνώστη σε ενεργό μεταφραστή και ίσως συγγραφέα²⁰.

¹⁸ Αμπατζοπούλου, Φρ. (2000), ό.π., σσ. 53-54.

¹⁹ Rose, M. G. (1997). *Μετάφραση και λογοτεχνική κριτική* (Μ. Μητούση, Μετάφ. για τον Η/Κ). Manchester: St. Jerome Publishing, σσ. 5-14. Ανακτήθηκε 27 Φεβρουαρίου, 2012 από <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/translation/20.html>

²⁰ Τσούτσουρα, Μ. (1999, 10 Οκτωβρίου). Οι παγίδες της μετάφρασης. *ΤΟ ΒΗΜΑ γνώμες*. Ανακτήθηκε 27 Φεβρουαρίου, 2012 από <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=115058>

Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση

- Αλατζάς, Ι. (2002). *Επιτομή της Τουρκικής Γραμματείας*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας.
- Αμπατζοπούλου, Φρ. (2000). *Η γραφή και η βάσανος. Ζητήματα λογοτεχνικής αναπαράστασης*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Ιορδάνογλου, Α. (2007). Ο Ναζίμ Χικμέτ. Μεγάλος ποιητής ή «προδότης»; Στο Πρακτικά Επιστημονικών Ημερίδων, *Η Τουρκική Λογοτεχνία. Τούρκοι λογοτέχνες του εικοστού αιώνα. Τούρκοι λογοτέχνες γράφουν και μιλούν για τους Ρωμιούς*, 27 Μαρτίου 2004 και 21 Ιανουαρίου 2006 (σσ. 60-78). Αθήνα: Εταιρεία Μελέτης της καθ' ημάς Ανατολής.
- Ιορδάνογλου, Α. (2008). *Περίοδοι της Τουρκικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας*. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αντ. Σταμούλη.
- Manguel, A. (1997). *Η ιστορία της ανάγνωσης*. (Λ. Καλοβυρνάς, Μετάφ.). Αθήνα: Εκδοτικός Οργανισμός Λιβάνη.
- Χικμέτ, Ν. (1988). *Το ερωτευμένο σύννεφο* (Ε. Σαβαΐδου, Μετάφ.). Αθήνα: Εκδόσεις Ύψιλον/Βιβλία.
- Χικμέτ, Ν. (1998). *Ποιήματα* (Γ. Ρίτσος, Πρόλογος και Απόδοση). Αθήνα: Εκδόσεις Κέδρος.
- Χικμέτ, Ν. (2010). *Το ερωτευμένο σύννεφο* (Ε. Αργαίος, Μετάφ.). Αθήνα: Εκδόσεις Σύγχρονη Εποχή.

Ξενόγλωσση

- Hikmet, N. (16. Baskı 2010). *Sevdalı Bulut*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kurdakul, Ş. (5. Baskı 1989). *Şairler ve Yazarlar Sözlüğü*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Tuncay, F. & Καρατζάς, Λ. (2000). *Türkçe Yunanca Sözlük*. Αθήνα: Κέντρο Ανατολικών Γλωσσών και Πολιτισμού.

Διαδικτυακές Αναφορές

- <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/translation/05.html>
- <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/translation/07.html>
- <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/translation/21.html>
- <http://www.greek-language.gr/greekLang/literature/studies/translation/20.html>
- <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=115058>

Παράρτημα

Σύγκριση των δύο ελληνικών λογοτεχνικών μεταφράσεων με σημείο αναφοράς το πρωτότυπο τουρκικό κείμενο «SEVDALI BULUT» του Nâzım Hikmet

